

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

§. II. An aliquorum Scripta Doctorum confusè tantùm probet Jus
Canonicum, & quorum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

quæ quoad hoc habentur in Scriptura. Concilia Particularia numero longè superiora, at autoritate inferiora, innumeros subministrant Canones, undè fons uberior Juris Hodierni. Idem dicendum, quoad abundantiam, de Rescriptis Pontificum. De cæteris fontibus, pauciores licet, plurimi tamen Canones hausti sunt: de singulis sermo erit prout poscit illorum dignitas, utilitasque; quo loco, quo ordine, quo modo indicabit Index Titulorum. Hæc paucis, de Fontibus Juris Canonici Hodierni quoad materiam.

Afferendum 2. *Fontes illius Juris quoad formam* tot esse quot sunt Collectiones Canonum anteriores illi, quæ vocari solet Corpus Juris Canonici, incipiendo à *Collectione Canonum Apostolorum*, de quâ fusè in Conjecturis circa illorum originem, illorumque Collationem, cum Canonibus Conciliorum quatuor priorum Sæculorum usque ad Collectionem IVONIS CARNOTENSIS, quæ immediatè præcessit Collectionem GRATIANI hujus Corporis Primam. Præcipuæ sunt *Codex Ecclesie Universe à JUSTELLO editus; Codex duplex DIONYSII EXIGUI*, quorum alter continet *Canones Conciliorum quinque Priorum Sæculorum*, alter *Decreta Pontificum eorundem Sæculorum; Codex Africana Ecclesie; Codex Ecclesie Romana à QUESNELLO editus; Collectio MARTINI BRACCARENENSIS; Collectio ISIDORI tam falsi, quam veri; Capitularia REGUM FRANCORUM; Collectio REGINONIS; Collectio BURCHARDI Episcopi Wormatiensis. Collectiones quinque Decretalium quibus refusus, constat Collectio GREGORII IX.*

De his omnibus, aliisque alicujus nominis, agitur in Comparatione Collectionum, quæ in Corpore Juris Hodierni continentur inter se, & cum Collectionibus aliis, tam Orientalibus, quam Occidentalibus; in quâ conferetur etiam Corpus Juris Ecclesie Græcæ à BEVEREGIO editum, cum Corpore Juris Ecclesie Latinæ. De Codice Ecclesie Africanæ nonnihil dabitur, ob affinitatem Disciplinæ Ecclesie Gallicanæ cum Disciplinâ illius Ecclesie.

TITULUS V.

Regula circa SANCTORUM PATRUM SCRIPTA è Jure Canonico collecta.

Complures Ecclesie Leges ex SANCTIS PATRIBUS desumptæ sunt, ac etiam desumi possunt. Videndum est, quid circa SANCTORUM PATRUM Scripta Canon doceat, & inter alia, 1. An aliquorum Doctorum Scripta expressè approbet, & quorum? 2. An Aliorum Scripta confusè tantum probet, & quorum? 3. Quam autoritatem Scriptis Patrum tribuat? 4. An aliquem eorum aliis præferat? 5. An Summos Pontifices inter Sanctos Patres collocet? 6. An Patrum loca inter Canones relata vim suam à Canone habeant?

Hinc enim patebit non solum, quanti faciendi sint Patres, sed etiam quo jure Ecclesie Leges ex eorum Scriptis desumantur: quod utrumque nosse multum refert.

§. I.

An Canon aliquorum Scripta Doctorum expressè approbet, & quorum?

REGULA PRIMA.

Non paucorum Scripta Doctorum Canon expressè approbat. Patebit Regula ex sequenti, in quâ Doctores isti enumerabuntur.

REGULA SECUNDA.

Non aliorum Scripta expressè probat Canon, quam istorum.

1. Beati CYPRIANI Martyris & Carthaginensis Episcopi: 2. Beati ATHANASII Alexandrini Episcopi.

3. Beati GREGORII Nazianzeni Episcopi. 4. Beati BASILII Cappadociae Episcopi. 5. Beati JOANNIS Constantinopolitani Episcopi. 6. HILARII Pictaviensis Episcopi. 7. Beati AUGUSTINI Hipponensis Episcopi. 8. Beati AMBROSII Mediolanensis Episcopi. 9. Beati HIERONYMI Presbyteri. 10. PROSPERI Viri Religiosissimi. 11. Epistolam Beati LEONIS ad FLAVIANUM Constantinopolitanum Episcopum destinatum, cujus textum aut unum iota, si quisquam idiota disputaverit, & non eam in omnibus venerabiliter acceperit, Anathema sit. 12. RUFINI & ORIGENIS quæ Beatus Hieronymus non repudiat. 13. OROSII Viri eruditissimi. 14. Venerabilis Viri SEDULII. 15. VINCENTII. 16. EUSEBII Cæsariensis cum quâdam restrictione. 17. BEATI CYRILLI opera à Quinto Concilio Generali recepta. 18. Sancti ISIDORI.

Nota circa citatum DIST. XV. Canonem, 1. ex illo patere Quinto Sæculo, quo vivebat GELASIUS è quo desumptus est, Sanctos *Beatorum* nomine donari consuevisse. 2. Doctores, quorum Scripta probantur à n. 2. ad 9. inclusivè esse eos, qui Ecclesie Patres præcipuè appellatur, quorum quatuor priores ad Ecclesiam Græcam, sive Orientalem, quatuor verò sequentes ad Latinam sive Occidentalem pertinent.

3. Ex hac fortè approbatione à GELASIO his Doctoribus conjunctim datâ, totque Sæculis probatâ, sicut ex eorum merito talem illis honorem tributum esse, ut præ aliis Ecclesie Patres vocentur; hinc etiam factum, ut Latinorum Patrum Festa sub duplici officio celebrentur. c. 1. de *Reliquiis &c. in VI.*

4. Horum octo Doctorum Opera ab Hereticis, qui quatuor priorum Sæculorum Doctrinam admittunt, esse recipienda, cum ad quartum Sæculum maximè pertineant.

5. Variantes Lectiones circa hunc Canonem notatas etiam à Correctoribus Romanis, quæ tot & tales sunt, ut Originale vix distingui possit, juxta VAN ESPEN in illum, non respicere Opera prædictorum Patrum.

§. II.

An aliquorum Scripta Doctorum confusè tantum probet JUS CANONICUM, & quorum?

REGULA PRIMA.

Non uno in loco plurimorum Scripta Doctorum confusè tantum probat Jus Canonicum.

Patebit ex sequenti, ubi Doctores illi in genere recensentur, Jurisque loca, quæ illorum Scripta generatim probant, citabuntur.

REGULA SECUNDA.

Non aliorum Scripta Doctorum in Jure Canonico confusè tantum probantur, quam istorum.

1. Omnium Patrum Orthodoxorum, qui in nullo à Sanctæ Romanæ Ecclesie consortio deviarunt, nec ab ejus fidei Prædicatione sejuncti sunt, sed communionis ipsius, gratiâ Dei, usque ad ultimum diem vitæ suæ participes fuerunt. c. 3. DIST. XV. §. *item opus & tractatus.*

2. Omnium, quos B. Hieronymus partim approbat, dum in aliquibus tantum reprehendit. *ibid.* §. *item Rufinus.*

3. Omnium, quos Veneranda quinque priora Concilia venerantur: c. 2. *E. D. ex Sancto Gregorio Papa.*

4. Omnium Sanctorum Doctorum, Hieronymo, Augustino & Isidoro similibus c. 1. DIST. XX.

Hæc autem approbatio Generalis restringenda ad res, de quibus loquuntur Canones à quibus datur; verba enim juxta subjectam materiam interpretanda sunt. Pontifi-

De tacitâ approbatione his Scriptis datâ, dùm Ecclesiæ Leges ex illis desumptæ sunt, non loquimur, quia hæc electa ad hoc loca solum respicit; nec proindè de illâ, quam à Conciliis vel à Sacris Pontificibus acceperunt, dùm ex iisdem Scriptis Concilia, Summive Pontifices suas hauserunt Definitiones, laudatis vel non laudatis Autoribus, cùm approbatio ista ad loca, quibus prædictæ firmantur Definitiones, restringatur.

§. III.

Quam SANCTORUM PATRUM Scriptis Jus CANONICUM auctoritatem tribuat.

REGULA PRIMA.

Sanctorum Patrum Scriptis infallibilem auctoritatem non tribuit excepta B. LEONIS ad FLAVIANUM Epistola.

Prima pars Regulæ patet ex C. 3. 4. 5. 8. 9. 10. DIST. IX. in quibus AUGUSTINUS Doctorum Scripta cum Scripturâ Sacrà comparans, expressè docet, non licere dubitare de his, quæ Scriptura tradit, de aliorum verò Doctrinâ vel Dictis quibuscumque licere; Scripturæ subijciendam esse mentem propter solum ipsius auctoritatem, quia errare non potest, aliorum verò Scriptis, vel propter Scripturam, vel Canonicas, vel probabiles rationes, quibus innituntur.

Secunda constat ex C. 3. DIST. XV. in quo GELASIUS anathemate ferit, qui totam hanc Epistolam non acceperint; hæc autem exceptio Regulam confirmat; dùm enim GELASIUS SS. Patrum Scripta recipienda recensens, soli Epistolæ inter illa annumeratæ honorem hunc tribuit, satis indicat, aliis Scriptis non convenire.

Nec obstat C. 1. DIST. XX. ubi LEO IV. dicit Fidem circâ Apostolica & quatuor Evangelia inutiliter ad Salutem retineri & credi, si Scripta SS. Patrum indifferenter non recipiantur; nam loquitur de his Patrum locis, quæ ab Universali Ecclesiâ jam probata erant, quæque inter Canones collocata erant, restringit siquidem quod dicit ad ea, quæ Canonum nomine circumferuntur.

REGULA SECUNDA.

In Ecclesiasticis judiciis minorem habent auctoritatem SS. PATRUM Scripta, quàm APOSTOLORUM Canones, CONCILIA ab Universâ Ecclesiâ recepta, & Romanorum PONTIFICUM Decreta.

Patet Regula ex C. 1. DIST. XX. ubi LEO IV. id expressè docet.

§. IV.

An aliquem ex PATRIBUS aliis Jus CANONICUM præferat.

REGULA.

Nonnullis in locis, è Patribus aliqui aliis à Jure Canonico, quodammodo præferuntur.

Patet Regula ex C. 3. DIST. XV. Ibi enim præferri videntur, qui nominatim approbantur, iis, qui in genere tantum recipi declarantur: præterea *ibid.* S. HIERONYMUS *Beatissimus* nuncupatur, alii verò *Beati* tantum vocantur: ad hæc de solo HIERONYMO dicit *ibidem* GELASIUS, se de RUFINO, aliisque, quos S. HIERONYMUS reprehendit, idem sentire, quod HIERONYMUS; sequè de ORIGENE repudiare, quæ HIERONYMUS repudiat. Patet etiam ex C. 1. DIST. XX. in quo S. AUGUSTINUS, S. HIERONYMUS, & S. ISIDORUS præcipui nominantur, alii verò sub generali verbo comprehenduntur.

Tom. I.

§ V.

An SUMMOS PONTIFICES inter SS. PATRES Jus Canonicum collocet.

REGULA.

Summos Pontifices inter SS. Patres Jus Canonicum quandòque recenset; illos ab istis quandòque fecernit.

Prima Pars patet ex C. 3. DIST. XV. in quo GELASIUS recensens SS. Patrum Opera, quæ in Ecclesiâ Catholicâ recipiuntur, meminit Epistolæ S. LEONIS Papæ ad FLAVIANUM &c. meminit etiam omnium Prædecessorum suorum Epistolarum Decretalium pro diverso Consultatione datarum.

Patet Secunda Pars ex C. 1. DIST. XX. in quo LEO IV. docens in Judiciis Ecclesiasticis non utendum Dictis Sanctorum Doctorum, quales Hieronymus, Augustinus &c. nisi cùm deficiunt Canones Conciliorum vel Præfulum Romanorum Decreta, Summos Pontifices à SS. Patribus à parte fecernit; cùm illis distinctum & potiorum locum assignet.

RATIO discriminis; Summi Pontifices, qui scripsere, considerari possunt, ut Ecclesiæ Doctores, & ut Controversiarum Judices: 1. Modo spectati, inter Patres collocari possunt, quia eo nomine Ecclesiæ Doctores intelliguntur: 2. Verò modo considerati, à Sanctis Patribus fecerni possunt, quia præter Scientiæ Clavem, quæ in Doctoribus, sicut in Pontificibus, reperitur, authoritatis Clavem habent Pontifices, quæ in DD. desideratur. GELASIUS ergò 1. modo Summos Pontifices consideravit; LEO IV. 2. modo illos spectavit.

§. VI.

An SANCTORUM PATRUM loca inter Canones relata, vim suam à Canone habeant.

REGULA.

Sanctorum Patrum loca inter Canones relata, dùm vim à Canone habent, non omnem ab eo hauriunt.

Tres sunt hujus Regulæ Partes.

1. Quòd quandòque hæc loca nullam vim à Canone accipiant:

2. Quòd quandòque ab eo vim accipiant.

3. Quòd, quando vim ab eo accipiunt, non omnem inde accipiant.

Prima patet ex eo, quòd sint SS. Patrum loca inter Canones relata à non habentibus condendi Leges potestatem, qualis v. g. GRATIANUS; hæc autem loca, ut alibi dictum, non majorem habent vim, quàm si inter Canones non referrentur.

Secunda patet ex eo, quòd inter Canones, SS. Patrum loca quædam referantur ab habentibus potestatem Leges condendi; quales sunt Episcopi & præcipuè Summi Pontifices: atqui loca ista vim Legis habent, eamque à Canone hauriunt: talia sunt, v. g. quæ in Decretalibus leguntur.

Tertia patet ex eo, quòd præter vim Legis à Canone acceptam, quæ est authoritas publica, aliam habere possunt à Doctrinâ & Pietatè illorum, è quibus desumuntur, nec non ex solido, cui innituntur, fundamento, quale est Scriptura Sacra, ratio Canonica, vel probabilis. C. 5. DIST. IX.

TITULUS VI.

De Verborum JURIS CANONICI significatione.

Verba, quibus Jus Canonicum utitur, considerari possunt, vel in genere, vel in particulari; Si 1. modo considerantur, quæri potest, quid in genere
b doceat